

Aiudul

EXEM-
PLARUL

2

L E I

Abonament:
120 Lei anual, 60 Lei pe 6 luni.
Publicăm anunțuri și reclame.

CULTURAL, ECONOMIC, SOCIAL ȘI POLITIC INDEPENDENT
Apare săptămânal. — Redactor: OCT. LUPEANU.

Redacția și administrația:
Strada Mihai Viteazul No. 1.
— Casina Română —

Uzina electrică

La 1 Ianuarie a. c. expirând contractul prin care orașul nostru a concesionat exploatarea uzinei electrice firmei Ganz dela Budapesta, camuflată în Societatea Anonimă Romană, consiliul comunal a decis să exploateze uzina în regie proprie. Opinia publică românească a luat act cu multă satisfacție de hotărârea consiliului, sperând că multele păcate comise de firma Ganz în contra demnității și intereselor noastre naționale, vor fi asanate.

Constatăm cu durere că, dela preluarea uzinei au trecut șapte luni fără să se fi realizat nici una din speranțele noastre și nici acum nu putem cel puțin întrevedea realizarea lor. Faptul, că uzina este condusă de un inofenziv domn inginer — străin de sufletul și aspirațiile noastre — nu este o satisfacție dată intereselor noastre disprețuite și maltratate de faimosul Datky, reprezentantul vitregei firme Ganz și nici nu este o garanție că, în vremuri de grea cumpănă uzina noastră va fi la locul ei.

Consiliul comunal trebuie să înțeleagă, că a trecut epoca beatitudinii de a nu face nimic aici, că evinamentele ne pot surprinde în fiecare moment și că în caz de primejdie și nenorocire el își asumă o groaznică răspundere.

În interesul apărării naționale — la care se lucră febril — noi trebuie să fim stăpâni neconstetați pe forța electrică a orașului, trebuie să știm că cine o utilizează și în ce scop.

Nu acuzăm pe nimeni, nu suspec-

tăm pe nimeni, dar suntem de părere că paza bună trece primejdia rea; or după cât știm noi și opinia publică, până azi consiliul comunal n'a luat nici o măsură de pază.

Au trecut șapte luni dela explo-

atarea uzinei electrice în regie proprie și n'am spus un cuvânt de nemulțumire, nici de critică, deci nu putem fi acuzați de nerăbdare, totuși trebuie să atragem atenția că răbdarea publicului românesc este pe sfârșite.

Spre învățământul profesional.

În pragul noului an școlar, ne ținem de datorință să atragem atențiunea părinților asupra învățământului profesional.

Este știut, cât de dificil e astăzi să plasăm tineretul, care a terminat cu bine studiile teoretice, clasice și universitare. Situația devine din zi în zi mai grea și în cel mai scurt timp va fi imposibilă chiar și plasarea celor mai valoroase și incontestate talente tinere.

Să lăsăm la sate și la agricultură, copii de țaran bine dotați, am comite un păcat. Pământ este puțin și dacă o moșioară se împărțește în patru sau mai multe părți, generațiile viitoare țărănești vor fi lipsite și de strictul necesar vieții de toate zilele.

În schimb comerțul și industria deschide largi orizonturi pentru validitatea tinerei generații, mai ales azi când sunt pronunțate tendințe de naționalizare.

În timpul din urmă învățământul profesional, a fost temeinic reorganizat și statul înțelegând și apreciind importanța lui, a hotărât să-l facă accesibil chiar și elementelor celor mai sărace. Statul acoardă multe burse, așa încât cea mai mare parte a tinerilor, cari urmează învățământul profesional, primesc casă și hrană gratuit sau aproape gratuit în căminuri și internate. Comitetele școlare deasemenea sunt foarte largi în scutirea de taxe a tinerilor, cari învață bine.

Învățământul profesional este împărțit în patru etape: gimnaziu, liceu, un curs de specialitate de 2 ani și cursul universitar. Cu Liceul industrial sau comercial tinerii pot continua studiile la Universitate, primesc titlul de inginer sau după un curs de specialitate numai de 2 ani devin ajutoari de ingineri și constructori. Cu Gimnaziul pot deveni lucrători ca-

lificați sau mici industriași. Așa dar, învățământul profesional se poate termina din patru în patru ani, după talentul și posibilitățile fiecărui tinăr. Un elev, care a terminat patru clase de gimnaziu teoretic, dacă nu mai poate sau nu mai vrea să continue studiile, rămâne un om neisprăvit; în învățământul profesional el devine un măestru abil, cu nenumărate posibilități de validitate. Părinții nu se angajează la susținerea copilului la școală pe un timp de cel puțin 12 ani, ca în învățământul teoretic, ceea ce este un mare avantaj, fiindcă între timp situația materială a părinților se poate înrăutății.

Credem, că ne împlinim o datorie de conștiință și de bun român, rugând respectuos pe toți dd. preoți, învățători și intelectuali ca să îndrumeze tineretul nostru către învățământul profesional, care oferă absolvenților nenumărate posibilități de plasare, după talentul și hărnicia fiecăruia.

Mai ales îi rugăm să nu uite că învățământul profesional de azi este temeinic reorganizat și toate lacunele fostelor școli de arte și meserii sunt înlăturate. Învățământul profesional este în plină dezvoltare și în viitorul apropiat va lua un avânt și mai mare, pentru că importanța lui pentru apărarea și chiar pentru existența noastră națională, este unanim recunoscută de toți oamenii, cari cred că au o răspundere pentru îndrumarea, prosperarea și îmbunătățirea situației materiale a neamului nostru.

În cadrele înguste ale unui articol de ziar, natural, nu se pot da toate informațiile necesare și pentru aceasta am rugat pe Dl. Inginer Rubțov, directorul Gimnaziului industrial din Aiud, să se pună la dispoziția publicului ro-

Ce trebuie să știe toată lumea despre Radio.

În limbajul comun, cuvântul „radio” definește un procedeu electric de transmiterea ideilor la distanță, fără a folosi pentru aceasta vre'o legătură metalică, cum este cazul la telefonul și la telegraful obișnuit. Aspectele în care se prezintă acest procedeu în viața practică sunt diferite. Cităm: telegrafie fără fir, telefonie fără fir, radiofuziune, televiziune, foto-telegrafia, telemecanică și radiogoniometria.

În articolul de față nu vom ocupa numai cu un singur aspect al procedurii și anume cu „radio difuziunea” ca fiind cea mai comună și de sigur de mult intrată în uzul cititorilor noștri.

Într-ai să dăm însă niște noțiuni simple și elementare de „radio” în general. Pentru a stabili prin radio o legătură ne servim de „unde”. Prin unde înțelegem o mișcare ondulatorie care se propagă într'un mediu oarecare. Această mișcare ondulatorie ia naștere în urma vre'unei perturbații oarecare produsă în mediul respectiv. Spre exemplu, o piatră aruncată în apă (perturbația) se traduce

prin niște valuri concentrice cu originea în locul unde a căzut piatra și cari se propagă spre exterior, se radiază sub formă de mișcare ondulatorie.

Aceste valuri se pot numi „unde”. Progresiunea acestor unde de apă este lentă și se poate urmări cu simțul vederii. Dacă „perturbația” o producem într'un mediu mai subtil ca apa, ex. în aer, unde rezultate numai pot fi văzute ci pot fi numai constatate cu un alt simț, special pentru aceasta, cu auzul. Fenomenul însă este similar.

Lumina și căldura nu sunt altceva decât tot unde, însă ele nu se propagă prin aer ci prin „eter”. Eterul este un corp foarte subtil care se găsește pretutindeni, chiar și în spațiul dintre corpii cerești. Printre moleculele cari alcătuiesc diferitele materii, acest element de extremă subtilitate, este prezent.

Dacă printr'un procedeu electric isbutim să producem o perturbație în acest „eter” vor lua naștere niște unde numite „unde herziene”, sau unde electromagnetice. Acestea sunt toc-

mai undele folosite în radio. Este interesant de știut că viteza de propagare a acestor unde este de treisute de mii km. pe secundă.

La telefonul și telegraful obișnuit transformăm cuvintele sau semnele în curent electric și astfel le trimitem pe un conductor metalic (sârma care legea stațiunile). În radio cuvintele și semnalele transformate în curent electric, le trimitem pe unde electromagnetice, cari se substituie astfel în rolul sârmelor metalice.

Producerea acestor unde se face cu niște aparate numite „de emisiune”. Piesa cea mai importantă și inima unui aparat de emisiune este „lampa de radio”. Pentru împrăștierea undelor în spațiu ne servim de „antena”.

Captarea acestor unde se face cu aparate numite „de recepție”. Și la acestea lampa de radio este totul. Aparatul de recepție este și el echipat cu o antenă pentru culegerea și conducerea la aparat a undelor.

Să vorbim acum despre radiodifuziune. Radiodifuziunea este împrăștierea în spațiu cu ajutorul undelor electromagnetice, a unor programe speciale, vorbite și muzicale, destinate

mănesc, care dorește să cunoască bine toate problemele în legătura cu învățământul profesional. Dl. director Rubțov a acceptat cu multă plăcere sarcina aceasta și stă la dispoziția tuturor în fiecare zi de lucru dela oarele 9—12 în localul Gimnaziului industrial din loc.

După o jumătate de an

Cu numărul de astăzi al gazetei noastre încheiem șase luni dela apariție. Nu e o durată prea lungă, dar totuși ajunge, ca să se poată aprecia munca și năzuințele ce s'au făcut pentru împlinirea rostului care a dat naștere gazetei.

Nu avem pretenția de a fi fost întru toate pe placul tuturor, avem însă conștiința liniștită că ne-am trudit a lucra atâtea, cât ne-au ajutat puțințele și priceperea. Greșelile și lacunele ce fără voia noastră se vor fi strecurat în greutățile inerente oricărui început, sperăm să întâmpine bunăvoința îngăduinții la celtori.

Ne cade bine de altă parte și ne încurajează aprecierile competente, cari găsesc că truda noastră nu e zadarnică și că gazeta își are rostul bine precizat în sfera intereselor obștești și românești. De aceea am găsit de bine a da loc în tre modestele noastre coloane, îmbărbătorilor și preșurii cu care ne onorează „România Nouă” dela Cluj prin peana iscusită a Dl. Dr. C. Hagea:

AIUDUL...

e o modestă gazetă ce apare săptămânal în orașelul de pe malul drept al Mureșului și care până în anul 1930 a fost capitala județului Alba. Gazeta apare din toamna anului trecut sub conducerea pricepută a dlui prof. Oct. Lupeanu, dela liceul „Titu Maiorescu” din acel oraș și are drept colaboratori un mănunchiu de intelectuali harnici din Aiud și ținutul din jur: profesori, avocați, medici, preoți, învățători, funcționari, etc.

Desigur, gazeta e scrisă pentru orașul în care apare și pentru satele din jur, oglindind în coloanele ei în primul rând problemele locale. De altfel, acesta este, și numai acesta poate fi, rostul publicațiilor din orașele de provincie. Ceeace nu înseamnă că ele nu pot îndeplini un rol foarte important. Cum face, spre lauda conducerii ei, gazeta „Aiudul”. Deși cu posibilități materiale foarte modeste — ca și câmpul de desfășurare — totuși gazeta apare regulat în condițiuni mai mult decât mulțumitoare, atât redacționale, cât și tehnice. Și încă o notă vrednică de relevat: conducerea gazetei a reușit și reușește să se mențină, ca atitudine ideologică, pe calea mijlocie, fără a se lăsa ademenită de chemările de extrema dreaptă, sau extrema stângă. Chemări, cum e prea firesc să se producă într-o localitate ca Aiudul, în cari, de obicei, patimile politice se manifestă atât de direct, ca să nu zicem brutal și unde un organ de publicitate este luat imediat după naștere sub barajul cutropitor al intereselor personale.

Și această atitudine neutră e cu atât de apreciată, cu cât gazeta are o serioasă concurență locală: „Enyedí Ujság”, gazeta locală ungurească, veche și bine consolidată, cu cetitori mulți și conștiincioși și pe lângă acestea bine redactată.

*

a fi auzite de oricine cu ajutorul unui aparat de recepție. Un sistem de radiodifuziune, este compus din una sau mai multe stațiuni emițătoare și oricâte stațiuni de recepție cari se găsesc împrăștiate pela abonați.

Un post de emisiune în radiodifuziune, se compune din: Un „studio”, locul unde se țin conferințele sau se fac producțiile artistice. În acest studio se găsește numai un mic aparat numit „microfon”. Rolul microfonului este să transforme sunetele ce primește, în curenți electrici. Acești curenți electrici dela microfon sunt întâriți cu niște aparate numite „amplificatoare” și apoi trimiși printr'un cablu la postul de emisiune propriuzis, care de obicei este construit afară din oraș. Aci, curenții, după ce vin din nou întâriți sunt suprapuși printr'o lampă numită „lampă modulatorie” peste undele produse de o altă lampă numită „oscilatoare”. De aci, undele, cari poartă în spate curenții cari au venit dela studio, prin antenă sunt radiate în spațiu. De notat că stațiunile acestea de emisiune sunt adevărate uzine. Au mașini mari și complicate, iar lămpile lor sunt de dimensiuni respectabile. Antenele iarăși sunt foarte înalte și solid construite. Energia electrică care alimentează sta-

Străduințele modeste, dar inimoase și stăruitoare, cum sunt ale gazetei dlui prof. Octavian Lupeanu dela Aiud (frate cu cunoscutul și apreciatul publicist blăjan. Alexandru Lupeanu-Melin) merită toată atențiunea și sprințul publicului. Cu atât mai vărtos, cu cât această muncă de furnică harnică se desfășoară într'o localitate până mai ieri aproape complet înstrăinată și în care, astăzi, elementul românesc este pe cale de a-și întemeia o viață a lui proprie, validându-se atât pe teren cultural, cât și pe teren economic și social.

În această privință, cea mai mare îndatorire o are însuși publicul românesc din Aiud și împrejurimi și în primul rând pătura intelectuală, care, ajutând gazeta (cu scrisul și cu cetitul) va dovedi că este însuflețită de o frumoasă și temeinică conștiință națională.

Războiul chino-japonez.

Războiul din orientul îndepărtat din ce în ce devine mai general și mai aprig și pe lângă mulțimea de jertfe omenești, și orașe înfloritoare sunt amenințate cu pustiirea.

După ultimele știri din Tsientsin în săptămâna trecută a apărut deasupra acestui oraș o puternică escadrilă japoneză de avioane și au bombardat fără întrerupere timp de 4 ore toate punctele strategice ale localității. Bombele au distrus o mare parte a orașului. Clădirea Univerzității e în flacări și ca o uriașă făclie luminează în noapte împrejurimile.

În revărsatul de zori a uneia din zilele trecute chinezii au înconjurat o unitate militară constătoare din 200 de oameni, despre a căror soarte nu se mai știe nimic. Probabil că au fost măcelăriți de chinezi până la unul.

După rapoartele din Sanghai, generalul Ciang-Ciu-Ciung a declarat, că corpul de armată 29. chineză în cursul ultimelor trei săptămâni a pierdut 15 mii de oameni.

A mai existat în Aiud, înainte cu vreo 13—14 ani, o gazetă săptămânală românească: „Zorile”, scrisă de condeul consacrat al dlui Ovidiu Hulea, directorul liceului „Titu Maiorescu”, dar, care, din nefericire, n'a avut viață lungă. Pricina: nepăsarea publicului. Tocmai de ceeace vorbiam mai sus. Iar când gazeta a încetat de a mai apare, pentru unghurii din Aiud a fost prilej de mare sărbătoare. Știați ei de ce!...

*

Din parte-ne, noi îi dorim din suflet viață lungă „Aiudului” ca să-și poată împlini în întregime nobila-i misiune. Pentru directorul gazetei, d. Oct. Lupernu, nu avem decât cuvinte de laudă și îmbărbătare. Fie dsa sigur, că o asemenea muncă găsește toată preșurerea înaintea celor ce îi cunosc oboselile și valoarea.

Dr. C. Hagea.

Turburările din Iugoslavia

N'ajunge lumii mizeriile și vrăjibile într-o cari dănuiește. Războiul fratricid spaniol, conflictul chino-japonez, exterminările frecvente și rapide ale sovietiei, — creștând pe răboj numai aceste vâlmașiri stăruitoare de oameni, — dar se mai urnesc încă și alte învrăjbi cu sânge și lacrimi. Mai lipsia războiul religios, căci cum am putea numai altfel hârțuelile furioase cari s'au îndănit acum de curând în Iugoslavia învecinată.

Ce se petrece acolo? Stoiadinovici, ministrul președiate, care fără îndoială e unul din cei mai de seamă politicieni ai timpurilor din urmă în Balcani, năzuia prin planurile sale politice spre consolidarea întăritului și teritorialicește augmentatului imperiu al slavismului din Miază-zi. Prin diplomațiile sale prevăzătoare creia și netezea drumuri pe seama păcii mult dorite. Mai nou și-a îndreptat privirile spre Scaunul apostolic din Roma prin

înfăptuirea unui Concordat. Nu știm ce conține acest concordat; de sigur că într'ansul se stabilesc legături diplomatice și se aranjează anumite drepturi și obligații de ordin religios, cari prin lămurirea lor au o menire umană de a netezi asperitățile și frecările nepotrivite timpului de ezi — între Belgrad și o altă confesiune a țării iugoslave.

Religia dominantă și cu caracter de stat s'a simțit lezată în drepturile ei prin aceste dispoziții. Poate că are și dreptate, însă urmările încheierii concordatului au fost un adevărat războiu religios cu manifestări de stradă, discursuri de protestare și vrăjbi războinice. Desigur și temeuri politice au scormonit vrăjănășia, intrucât capul guvernului dimpreună cu alți 8 tovarăși ai scaunelor de catifea au fost tratați cu un fel de excomunicare din partea propriei lor confesiuni și credințe. În felul acesta n'au putut participa nici la fune-

— x —

țiunela de emisie uneori este foarte mare echivalentă cu energia necesară luminării unui orașel.

O stațiune de recepție (aparatură obișnuită pe care-l avem în casele noastre) se compune dintr'o antenă care culege undele. O lampă sau mai multe care întâresc undele culese de antenă. O lampă care separă curenții purtați de undele purtătoare (lampă detectoare) urmată de altă lampă care întârește acești curenți pe cari lampa detectoare i-a descăecat din spatele undelor. La urmă un difuzor are rolul să transforme din nou acești curenți în ceea ce au fost ei la început, adică în sunete. Energia electrică care alimentează aceste aparate de recepție este foarte mică și poate fi luată fie din baterii și acumulatori sau și mai bine ca la aparatele moderne, dela rețeaua de curent a orașului.

Cred necesar să spun câteva cuvinte despre aceste aparate.

Aparatele moderne, lansate în ultimul timp pe piața de diferite fabrici, au atins aproape perfecțiunea Economică (comun redus) ușurința în manipulare, simplitate în instalare și nu cer nici un fel de întreținere. Dacă totuși uneori nu dau totală satisfacție, cauzele

se reduc mai totdeauna la greșeli prea grosolane de instalare, sau la condițiuni atmosferice nefavorabile recepției undelor. Dacă primele se pot înlătura, cele de al doilea cel puțin deocamdată este imposibil. Nici nu putem pretinde unui aparat al cărui funcțiune normală este condiționată de atâția factori, în primul rând atmosferici să ne dea totdeauna perfectă satisfacție. Aparatură de radio nu-i gramofon să cânte oricând și oricum. Aparatură de radio este ceva viu și trebuie înțeles și apreciat ca atare.

Criteriul după care un cumpărător va alege just un aparat de radio este unul singur care nu dă greș. Cumpărarea condiționată „pe încercate”. Și să nu se uite că în radio mai mult ca ori unde se adevărește proverbul: „cât dai, atâta iei”.

După acest prim articol introductiv, într'un număr viitor vom pune pe larg problema aparatului de radio, căuând să informăm pe cetitor cât mai mult și mai complex cu toate chestiunile în legătură cu aceasta. Totodată vom publica o serie de sfaturi și cunoștințe necesare oricui pentru instalarea, mănuirea, folosirea și întreținerea aparatului de radio.

M.

Informațiuni

■ **Rectificare.** În numărul nostru trecut am publicat o notă cu privire la frumoasa sărbătorire ce s'a făcut D-nei și D-lui General Nicolau în seara de 26 Iulie a. c. în grădina Szeidl. Pe lângă vorbitorii menționați în acea notă a mai vorbit și Dl. Colonel Dr. Georgescu Mihail a cărui nume, din cauza greșitei informații ce ni sa dat, n'a fost publicat. Domnia-Sa vădit emoționat și în cuvinte foarte mișcătoare a vorbit în numele prieteniei adânci ce-l leagă de mai multe decenii, atât pe D-sa cât și familia D-nei Sale, de familia Dl. General Nicolau. Facem aici cuvenita rectificare, cerând scuze veneratului D. Colonel Georgescu.

■ **Și'a ucis amantul soției.** Într-o comună din județul Severin, un tânăr căsătorit ducându-se la vie unde lucra cu soția lui, a prins-o în fragrant delict cu un alt tânăr amant al ei. Infuriat de peste ce a dat, soțul a luat un par din vie și i-a dat câțiva în cap amantului, care în urma loviturilor primite a încetat din viață. Soțul înșelat s'a predat apoi singur parchetului.

■ **Paraziții.** Credem necesar să reamintim cititorilor că există în legea radiodifuziunii un articol special care întezice și condamnă pe cricine provoacă turburări și deranjamente în recepțiile radiofonice. În acest scop obligă pe toți cari în ocupațiilor lor întrebunțază instalațiuni cu aparate susceptibile de a deranja condițiile radionice (röntgen, diatermie, ultra violete dinamuri, reclame luminoase etc.) să întrebunțeze dispozițiuni antiparazite. Reamintim, că asemenea dispozițiuni sunt foarte eficiente și se pot monta ușor. Trebuie numai puțină bunăvoință și respect pentru deaproapele. Rugăm insistent pe proprietarii de aparate din categoria de mai sus din orașul nostru să intre în dispozițiunile legale, ferind prin aceasta pe cetățeni de calamitatea paraziților radiofonici și pe dânsii de rigurile legii.

■ **Comemorarea poetului Petöfi** Implinindu-se în ziua de 31 Iulie a anului curent, 88 ani de la moartea poetului maghiar Alexandru Petöfi mort lângă Sighisoara, cu ocazia acestei comemorări s'au ținut serbări în multe localități din ardeal în onoarea acestui geniu maghiar și în același timp mondial. La comemorările acestea s'a relevat și elogiul întreaga operă și mai ales însemnătate versurilor lui cari sunt în cea mai strânsă legătură cu natura, inspirate din ampla fantezie a acestui geniu, în dese cazuri cu un ton patetic de profet. Memoria lui Petöfi este sărbătorită nu numai de întreaga suflare maghiară, ci și de toți aceia, cari apreciază literatura.

■ **O adevărată minune.** În anatolia de Sud există un copil în vârstă de 4 ani care măsură la greutate 65 Kgr. Pe băiat îl chiamă Rămăran — care pe românește înseamnă — post — și contrar numelui ce-l poartă, băiatul mănâncă și bea cât patru și se îngrașă din zi în zi. Tatăl său care e om sărac, e pus pe gânduri că abea poate câștiga cât să sature pe hapsănul de copil.

■ **2 fetițe orfane,** în etate de 12—13 ani caută loc la familii bune. Informațiuni referitoare la Redacție.

nu va putea fi înscris în școala noastră, până nu-și va achita integral restanțele. Asemeni nu va fi înscris nici un elev, care nu va achita jumătate din taxe școlare: 1100 curs inferior și 1300 cursul superior. Comitetul școlar a îndrumat direcțiunea să nu se abată, sub nici un motiv, dela aceasta dispozițiune. *Liceul „T. Maiorescu” are restante nelncasate de sute de lei.* Cereri de scutire vor putea înainta numai a) fiii de învățător sau profesori, cari au promovat clasa. b) fiii de marl mutilat din războiu. c) elevii cari pe lângă certificat de sărăcie, dela percepția locală, vor avea purtarea morală foarte bună și media anuală cel puțin 700 (șapte). Cererile car nu întrunesc aceste condițiuni vor fi respinse dela început și elevii fără taxe nu vor fi înscrisi.

Nici un elev nu și va putea angaja locuință fără prealabila încuviințarea Direcțiunii. Este una din obligațiunile direcțiunii de a controla înainte gazdele. *Recomand elevilor*

■ **Otrăvit cu ciuperci.** În comuna Vulcan, o familie o adunat niște ciuperci pe cari fără să știe dacă sunt bune sau nu le au gătit și au mâncat. După vre-o 2 ore ce au mâncat, au fost cuprinși cu toții de dureri grozave în cari sau zbătut aproape 48 de ore fără să anunțe pe medic. În urmă văzând vecinii chinurile lor, au anunțat salvare dela Spital unde a fost dusă întreaga familie. Cu toate îngrijirile date o fetiță de 9 ani și una de 16 ani au murit, iar tatăl cu o altă fetiță de 14 ani încă nu se știe dacă vor scăpa cu viață.

■ **Despre brichete.** Într'un oraș care circulă aproape de granița țării s'a găsit un pachet conținând 25 mii de pietre mici, cremene cari se aplică și produc schinteia în brichete — aparatele de buzunare pentru aprins țigara. O cantitate enormă, care poate provedea tot Ardealul! Evident că era contrabandă și achiziția s'a făcut în vederea comerțului. Acest articol e foarte căutat și numai astfel se esplică riscul contrabandistului de a face negoț cu un articol atât de riguros urmărit și prohibit. De fapt brichetele sunt atât de răspândite că cetățeanului nu i-se mai tulbură conștiința nici de păcat, nici de contravenție. Se vede că vine mai ieftin decât cu chibriturile. Din aceste fapte noi tragem o concluzie: Într'un stat cu pretenție de a se zice democrat — dorința poporului ar trebui respectată. În America de pildă s'a sistat prohibiția alcoolului fiindcă în timpul ei toată lumea era contravenientă și băutura în mod clandestin se trecea și folosea mai cu înverșunare. Deci statul a fost atât de prevenitor că a cedat dorinței poporului. Căci de ce s'ar expune acelu blamaj de a i-se călca opreliștea într'o măsură atât de generală? N'ar fi oare mai cuminte și mai rezonabil ca alături de chibrite să se îngăduie și scăpărea și producerea schintei de aprins în brichete, de sine înțeles pe lângă o impunere neexagerată. Desigur că prin această concesiune și statul ar umbla mai bine, de asemenea și marea mulțime a cetățenilor — bărbați, femei de o potrivă — cu toată scumpetea otrăvitoare a tutunului și țigaretelor, ar fuma liniștită cu iluzia libertății și cu mulțumirea că i-s'a făcut pe voie.

■ **Dacă voii a face economii în bugetul D voastre,** schimbați cuptoarele de fier cu teracotele, cari singure corăspund cerințelor timpului de azi, despre a căror avantaje vă veți convinge făcând numai o încercare prin instalarea unui astfel de cuptor. Veți avea o temperatură moderată și plăcută în locuință cu o cantitate de combustibil redusă la jumătate. Apoi veți avea curățenie în casă totdeauna, nu veți avea fum și primejdia incendiului complet exclusă. Modelele renumitei fabrici Bohn, fondată înainte cu 74 ani, se pot vedea oricând în Tipografia „Corvin”.

■ **Cinematograf.** Azi, Miercuri la ora 9, Joi la orele 5 și 9, 2 ore de răs nemăpomenit. Cel mai bun film a renumitului comic HAROLD LLOYD „Calea laptelui”. În tot cuprinsul filmului numai vederi și scenarii comice. Joi dela ora 5 prețuri reduse: Lei 10—15. Sâmbătă la 9, Duminică la 5, 7, 9. Luni la ora 9. Cel mai amuzant film al tuturor timpurilor SCHUBERT „Trei fetițe”. În rolul principal: GRETLE THEIMER, IVAN PETROVICS.

De vânzare. În strada Ștefan cel Mare, o grădină cu 200 pomi plantată de 3 ani. Informațiuni str. Avram Iancu 95. 1—3.

să se încarțruiască în primul rând la români.

Comitetul școlar vrea să deschidă și o cantină școlară pentru elevii cari nu pot intra în internat, de aceea roagă pe părinți să nu angajaze nici masa până nu vor vorbi cu directorul școlii.

Taxa de internat este 10.000 lei la an, plătită în 3 rate. Rata primă este de 4000 lei și ea se plătește la înscriere. Rata II. și III. de câte 3000 de lei se vor achita imediat după Crăciun și Sf. Paști. Pentru noul an școlar uniformă este obligatorie. Părinții nu vor cheltui cu nimic mai mult, decât cu hainele obișnuite.

Rog pe dd. Intelectuali dela sate să dea o cât mai largă publicitate acestui aviz, comunicându-l părinților cari au avut elevi la liceul T. Maiorescu.

Aiud 3 August 1937.

Diracțiunea,

rările pa'riarchului Varnava al Iugoslaviei, decedat în toial acestor agitații și frământări. Iar după funerăriile pompoase la cari a participat o lume întreagă, imediat au reînceput manifestările, de data asta cu pușcături, cu poliție, cu ploaie de petri. cu baionete, cu sânge și grave accidente — drept urmare a unei situații inveninate.

Pe marginea acestor triste evenimente, civilizația își face comentariile.

Politița e lucru urât. A te amesteca în daraverile ei, preținzându-le și împunându le o morală strictă, e lucru zadarnic. Dar cu religia e altă socoteală. Sub mantia nici unei mișcări religioase n'au loc acțiunile de teroare, cari prihănesc cu stropii de noroiu și sânge ideia curată și sfântă pe cari religie vrea să o reprezinte.

Numai spiritul bolnav al epocii ne dă lămurirea faptului că diriguitorii lumii, amețiți de ambiții politice, de după paravanul unor neînțelegeri de natură dogmatică, încearcă a turbura mulțimile, în vederea anumitor scopuri și năzuinți ale lor. De aceea e dureros că unelirile politice străbat și pe meleagurile religiilor. Ori menirea bisericilor e a tămădui cu balsamul dragostei și mângăierilor, tocmai rănilor vrășmașilor omenești.

În această epocă tulbure credința și religia adeseori e fătărnicie și nu arareori numai spoială ușoară, fără conținut intern și intens. Și asta e umbră grea și mohorâtă peste sufletul omenească fără prihană zămislit.

AVIZ ȘCOLAR.

Se aduc la cunoștință publică, pentru înscrierea elevilor la liceul „Titu Maiorescu” următoarele dispozițiuni ale Regulamentului școlar:

1. Înscrierea elevilor trebuie făcută de către părinte sau corespondent. *Stăruim în mod deosebit, ca părinții să-și înscrie copiii personal;* este aproape singura ocazie a direcțiunii școlare de-a putea vorbi cu părinții și a le comunica dispozițiunile școlare. *Pentru a realiza acest contact timpus cu deosebită stăruință de regulament, aducem la cunoștința elevilor că nu-l vom înscrie fără părinți.*

2. Fiecare elev va trebui să înainteze o cerere de înscriere, legal timbrată. Formulare se vor găsi la Direcțiune. Elevii, cari se înscriu întâia oară la liceul nostru, vor prezenta următoarele acte: extractul de naștere, actul de botez, de revaccinare, și certificatul de studii. *Fără aceste acte complete, nici un elev nu va putea fi înscris la acest liceu.*

3. Cererile de înscriere trebuiesc prezentate la secretariatul școlii și anume:

a) Între 25—31 August cererile de înscriere la examenul de admitere în cl. I și cl. V. apoi cele pentru clasele II. III. IV. VI. VII. VIII.

b) Între 1—3 Septembrie se țin examenele de corigență la toate materiile. *Intrucât examenele se vor face sub controlul unor comisiuni, sub supravegherea directorului, în aceste zile nu se vor face înscrieri.*

c) Între 4—8 Septembrie se va face înscrierea elevilor corigenți, cari au promovat clasa.

d) Examenul particular se vor începe de asemeni la 1 Sept. și vor dura până la 10 Septembrie.

e) Examenul de admitere în clasa I. se va face la 4 Septembrie, ora 9 dimineața. Înscrierea elevilor reușiți se va face între 5—10 Septembrie.

f) Examenul de admitere în clasa V. se va face în zilele de 7 și 9 Sept. Înscrierea în clasa V. a elevilor reușiți se va face în 10—11 Sept. Tot în aceste zile se va face și înscrierea elevilor particulari reușiți, cari vreau să se înscrie ca elevi regulați.

După ziua de 11 Sept. nu va mai fi înscris nici un elev, care nu va motiva întârzierea cu certificat medical. *Îndrum pe elevi în modul cel mai serios să find cont de această dispozițiune, întrucât nu se mai poate admite ca să fim îngrămădiți în ultimele zile cu tot felul de lucrări și să așteptăm zădarnic zile ba chiar săptămâni, în birou, înscrierea elevilor.*

Se comunică apoi, spre cea mai strictă conformare că nici un elev, cu restante de taxe,

Chestii gingașe despre femei

Zilele aceasta pe strada principală a orașului nostru o apariție feminină se plimba galeș cu spatele complect goale până mai la regiunea anatomică, care e genant a se numi, iar în față pe piept cu abea două fășii, cari tănuiau proeminențele ostentative ale sexului celuilalt. Dela această nostimă apariție își au geneza șirele ce urmează.

Cu moda femeilor cam așa stă chestia, ca și cu cei morți: numai bine și frumos să se spună, ori nimic. Dar plimbându te pe străzile pline de soare ale orașelor mai mari nu e ușor a urma zicala cuminte care se cuvine morților, căci prea mult bine nu poți spune despre moda de azi a femeilor. Din contra, mai mult rău despre cuconetut ce-ți vine nfață cu tot felul de diformanțe turtite pe creștet, cărora le zic pălării. În fine astea se mai pot suporta, dar linia subțire de pe dunga frunții despoiată prin smulgere de podoaba naturală a sprâncenelor, apoi fardajul bej, lila, cărămiziu și fistichiu ce se răsfață pe larva aceea, căreia numai cu togăduință îi mai putem zice obraz! Apoi buzele lățite și rujite cu atâta pradă de vopsea, că zău îți trece toată pofta sărutului, cântat cu atâta foc de poiței!

Dar haina care se lipește infernal pe șolduri și ridicături, cu indispensabila deschizătură, care lasă a se zări transparența și lungimea ciorapilor, culorile sutienușelor, dacă sunt, ori nici atât decât o indispensabilă acoperire!

Ei dar ce ne incurcăm noi prin lucruri d'astea, când habar n'avem cum stă chestia. Nu vrem a înțelege că ele își au importanța din punct de vedere al evidențierii formelor și frumuseții. Deși de câteori, cât sunt de diforme acele forme cari doresc a se reliefa.

În cele din urma treaba lor, nu e nici-o silă să le aplaudăm „frumuseța” care nu pe toți îi încântă. Necazul e că se pretinde ca sexul masculin să măgulească și să se inchine acestui gust și acestei frumuseți, care se croește după efigiile din revistele de modă și după modelele artistelor și sexpilurilor de Hoolyvod. Notez că nu e vorba de orașul nostru, unde asemenea divagații și exuberanțe ale modei nu s'au generalizat încă. Dar spatele goale, de cari pomeneam la începutul acestor rânduri, te miri de unde s'au pripășit pe meleagurile noastre provinciale, prevestind poate primejdia. Căci ce prinde mai de grabă, ca afurisita de modă.

Contra fardurilor, a sprâncenelor smulse, a rujurilor și a rochiilor lipite de anatomia corpului, ne dăm seama că e mazăre'n părete a predica. Vor fi însă și cumiți cari iubesc și cinstesc pe acele femei, cari nu lasă farduri pe perina patului cinstit conjugal, sau pe buzele bărbatului trudit de munca zilei și dornic după un sărut sincer și inviorător. Gusturile sunt diferite, dar simțim că suntem datorii cu aceste mărturisiri, acelor femei, cari trăesc așa cum cere sfîntenia unui cămin, cum cere o îmbrăcăminte fără exagerări, cari năzuiesc a fi pildă generațiilor și a stavili alunecărilor pe povârnișurile excesivului ducător la primejdie. Datorăm acest omagiu modestiei, rezonului, cuminenței și onestității.

Noul regim al grâului și al făinei

Incepând cu luna Iulie intră în vigoare un nou regim al grâului și al făinei. Acest nou regim este făcut pentru a ridica prețul grâului și astfel pentru a ajutama pe țărani.

Înainte de toate se înființează o taxă de 90 de bani de fiecare kilogram de făină de grâu și secară. Această taxă se va vărsa direct la Banca Națională a României, care apoi, la rândul ei, va plăti exportatorilor o primă dupăcum a stabilit o jurnalul Consiliului de Miniștri Nr. 1173 publicată în Monitorul Oficial Nr. 147 din 27 Iunie 1937.

Morile țărănești nu vor putea produce decât o singură calitate de făină integrală. Timp de 20 de zile libere înainte de sărbătorile Paștilor și Crăciunului aceste mori pot măcina și făină de fiecare cap de plugar.

Toți brutarii sunt obligați să lipească câte un timbru de control pe fiecare pâine. Cine

nu le lipește se vor pedepsi mai întâi cu amendă dela 1.000 la 5.000 Lei, iar în caz de repetare dela 5.000 la 50.000 Lei.

Brutarii cari amestecă alte făinuri, afară de cea de grâu și de secară, se vor pedepsi cu amendă dela 10.000 la 50.000 Lei pentru întâiaoră, doua ori a treia oră, iar în caz de repetare cu amendă dela 20.000 la 100.000 și închiderea până la 6 luni a întreprinderii:

În localitățile unde sunt oboare nimeni nu va putea cumpăra grâu pe străzi, șosele, în cârciumi, și hanuri pe o rază de 5 km. Cumpărătorii contravenienți se vor pedepsi cu 2.000—5.000 Lei, iar în caz de repetare a abaterii cu 5.000—100.000 și temniță dela 1 la 15 zile.

Oricine va fi dovedit că a cumpărat grâu la un preț mai mic decât cel minimal, se va pedepsi cu amendă dela 5.000—50.000, iar în caz de repetare a abaterii cu amendă dela 10.000 la 100.000 și închisoare dela 5—30 zile.

Spre știința plugarilor

Plugari să ia aminte că pentru vânzări și cumpărări de pământuri rezultate din legile de improprietărire, legea cea mai nouă de organizare și încurajare a agriculturii cere anumite acte.

Așa, pentru vânzător cere: un *certificat din partea primăriei* în care să se arate:

1. Cât pământ are vânzătorul în întregime.
2. Dela cine și cum a câștigat pământul pe care îl are.
3. Dacă face sau nu parte din izlaz.
4. Dacă a fost pus în stăpânirea pământului și dacă de fapt îl și folosește.
5. Se va arăta apoi dacă vecinii locului ce se vinde, sau nu doritori să-l cumpere.

Se mai cere apoi tot pentru vânzător și un *certificat din partea percepției*, prin care să se arate, că vânzătorul a achitat valoarea terenului la stat și impozitele.

Iar pentru *cumpărător* se cere un *certificat din partea primăriei* prin care să poată dovedi că este român muncitor de pământ și îndeplinește condițiile cerute de lege să cumpere pământ, conform legii pentru organizarea și încurajarea agriculturii. Suprafața de pământ ce o are cumpărătorul și membrii familiei lui pe trupuri și suprafețe.

Atențiunei

Elegant Vă îmbracă croitoria

„DASCĂL”

Piața Reg. Ferdinand

Numai și numai

la „Mărgineanu”

se servesc cele mai bune brânzeturi, mezeluri, unt, etc. precum și tot felul de beuturi spirituale.

Zilnic bere proaspătă!

Dacă vrei o gustare bună, numai

la «Mărgineanu»

Str. Mihai Viteazul No. 16.

Fiecare econom

să cumpere pluguri, mașini și tot felul de unelte agricole, cue, sârmă, mașini pentru bucătărie, cuptoare de fier și toate mărfurile de fierărie dela cea mai mare și mai ieftină prăvălie de fier

Adolf Izrael și Fiul
AIUD.

Telefon: 21.

P. Reg. Ferd. 35.

1—26.

Toată lumea știe, că numai în atelierul de pantofărie

Traian Mesaroș

din Piața Elisabeta
se confecționează după ultima modă tot felul de încălțăminte, garantate și pe lângă cele mai modeste prețuri

Reparații de șoșoni, galoșetc.

APARATE DE RADIO:

PHILIPS,

MINERVA,

STANDARD,

ZERDIK

TELEFUNKEN,

VINDE ÎN RATE MICI

AUTO-RADIO
BUCUR

Incercați și o să vă convingeți
că numai la bodega

ONAC

veți găsi cele mai bune și ieftine vinuri, zilnic mezeluri proaspete de Sibiu și tot felul de aperitive, bere proaspătă etc.

Pâine, franzele și cornuri de prima calitate, coapte în brutăria proprie.

Nu uitați, faceți încercare.

Bodega și brutăria

ONAC

Piața Reg. Ferdinand No. 6

In atențiunea

gospodinelor.

La librăria „PAPIRUS” se pot căpăta tot felul de hârtii de celofan pentru legatul compoturilor, atât în bucăți cât și în coli întregi, pe lângă cele mai modeste prețuri.

Tot aici se găsește cea mai specială hârtie de pus între haine contra molilor. Covoară de hârtie GRAZIOLEUM, hârtie CRETATA și covoară românești de hârtie în suluri etc. etc.

Incercați și vă convingeți de prețurile noastre reduse și de serviciul punctuos și corect.

Librăria «PAPIRUS».

1—20

Str. M. Viteazu localul Seidl.

Atențiune!

Sticle pentru compoturi și dulceață, hârtie de pergament și celofan pentru legat la

Firma FENICHEI

se pot procura mai ieftine ca ori und

Incercați și vă convingeți!